

RECENZJA

pracy doktorskiej Kamila Kocurka pt: *Graficzny komentarz rzeczywistości. Odpowiedź na świat zastany na bazie własnych doświadczeń i obecnych ograniczeń*, sporządzona w związku z przewodem doktorskim Kamila Kocurka wszczętym przez Radę Naukową ds. stopni w dziedzinie sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku

Praca doktorska

Kamil Kocurek w ramach projektu doktorskiego prezentuje instalację składającą się z grafik w technice wklęsłodruku, modułów realizowanych w technice wklęsłodruku podklejonych na piance oraz druku cyfrowego (wydruki na bawełnie). Rozprawa doktorska jest podzielona na szereg tematycznych części, w których autor omawia pokrótce interesującego wątki we własnej twórczości oraz analizuje drogi rozwoju grafiki współczesnej z uwzględnieniem rysu historycznego. Ważną część pracy stanowią refleksje związane ze współczesnymi formami komunikacji, obiegiem informacji, statusem obrazu (realnego i wirtualnego) oraz uwagi na temat zjawiskiem cyfryzacji, jak również wynikające z tego możliwości (potencjał i ograniczenia związane z używaniem narzędzi cyfrowych przez artystów).

Jak pisze Kamil Kocurek, prezentowany projekt to efekt „badań, eksperymentów twórczych i ideowych nastawionych na określenie granic poznania, możliwości twórczych i technologicznych”.

Kluczowe dla zrozumienia pracy artysty są pojęcia granicy, bariery oraz zjawisko ekspansji i transgresji związane blisko z problemem przekraczania i ograniczania. Czynności związane z rozszerzaniem (eksploracją) terenów poznania, wpływają bezpośrednio na specyficzne rozumienie i kształtowanie przestrzeni przez artystę, co przejawia się w silnym nacisku na możliwość modelowania przestrzeni wystawienniczej i potencjalną rekonfigurację prac.

Kamil Kocurek nie jest typem twórcy, który szuka inspiracji w odległych miejscach. Jego podróże często mają charakter symboliczny, metafizyczny, choć trzeba zauważyć, że doświadczenie empiryczne świata jest dla niego bardzo istotne. Wyczuwa się to choćby w delikatnie, realistycznie zaznaczanej w jego pracach materii, w oddanej wiernie strukturze drewna.

PROF. BŁAŻEJ OSTOJA LNISKI
AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH
W WARSZAWIE, 22.09.2020

1

Kamil Kocurek W latach 2006-2010 uczył się w Liceum Plastycznym w Zespole Szkół Plastycznych imienia Józefa Pankiewicza w Katowicach, gdzie wybrał specjalność techniki graficzne. W latach 2010-2015 studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, na kierunku Grafika, specjalność Grafika Warsztatowa. W latach 2013/2014 otrzymał Stypendium Rektora ASP Katowice. Dyplom magisterski obronił z wyróżnieniem pod kierunkiem promotora Prof. Jana Szmatlocha. Obecnie pracuje jako asystent w Pracowni Podstaw Grafiki Artystycznej prof. ASP dr hab. Magdaleny Hanysz Stefańskiej. Realizuje się twórczo w dziedzinie grafiki artystycznej oraz fotografii. Brał udział w wystawach: m.in. w Międzynarodowym Triennale Grafiki w Krakowie 2018, Galeria Bunkier Sztuki, Kraków, 9th International Printmaking Biennial of Douro, Coa Museum, Vila Nova De Fozcoa, Portugalia, w 2017 r. w Triennale Grafiki Polskiej 1991-2015, Galeria Rondo Sztuki, Katowice, 6th Guanlan International Print Biennial, China Printmaking Museum, Guanlan, Shenzhen, Chiny, The 10th Kochi Triennial Exhibition of Prints, Ino-cho Paper Museum, Kochi, Japonia, w 2016 r. w XVII International Biennial Print Exhibit: 2016 ROC, National Taiwan Museum of Fine Arts, Taichung, Tajwan.

W 2018 r. otrzymał Nagrodę Specjalną Fundacji im. Kulisiewicza, Międzynarodowe Triennale Grafiki, Galeria Bunkier Sztuki, Kraków, a także w 2017 r. wyróżnienie honorowe, 45th International Print Award Carmen Arozena, Museum Real Casa de la Moneda, Madryt, Hiszpania. Był też członkiem Jury XI Międzynarodowego Biennale Grafiki w Liège, Museum La Boverie, Liège, Belgia.

Kamil Kocurek analizując tendencje i linie rozwoju współczesnej grafiki dochodzi do wniosku, że w dobie post-cyfrowej już nikt nie podważa znaczenia tradycyjnych mediów graficznych – i trudno się z tą refleksją nie zgodzić. Paradoxem współczesności jest to, że kwestia sporne leżące u podstaw wyznaczenia grafiki, problem oryginalności, masowości, powszechności, pluralizmu artystycznego zostały tak dalece przeddefiniowane, że obecnie już niemal nikt nie pyta, co jest oryginałem. Dzieje się tak dlatego, że kopia, reprodukcja, fantom cyfrowy są uznawane za bardziej wiarygodne od pierwotnego wzorca.

Wobec strącenia z piedestału idei oryginału, coraz częściej chodzi jedynie o pozór oryginalności. Problem wyraża się nie w tym, że coraz trudniej jest odróżnić kopię od oryginału, ale że mało kto stara się o weryfikowanie informacji. Pojawia się to kwestia nie tylko fałszywego autorytetu ale też zepchnięcia na boczny tor kryterium prawdy. Kamil Kocurek powołuje się w swych rozważaniach na badania filozofa francuskiego J. Baudrillarda. Autor książki *Symulakry i symulacja* pisze: „Symulować oznacza udawać, że posiada się to, czego się nie ma”¹. Zdanie to odnosiło się pierwotnie do zaniku różnicy między rzeczywistym i wyobrażonym w świecie po rewolucji informatycznej, ale w sposób symboliczny zjawisko symulacji odzwierciedla problemy współczesnej grafiki i sytuacji w której możemy mówić o swoistym rozmnażaniu obrazu bez udziału matrycy, tworzeniu świata kopii opartych na kopii. Stąd też w instalacji pracy doktorskiej obecność modułów, które możemy potencjalnie multiplikować.

KONKLUZJA

Refleksje na temat świata post-cyfrowego i uwagi dotyczące klasycznej grafiki artystycznej Kamila Kocurka uważam za bardzo trafne i z tego punktu widzenia uważam projekt doktorski Kamila Kocurka za niezwykle interesujący. Instalacja świetnie oddaje przemyślenia autora na temat współczesnego modelu komunikacji. Artysta ten przypomina nam poprzez swoje prace jak niezwykle ważne jest kształtowanie narzędzi poznania i świadomie z nich korzystanie. Praca Kamila Kocurka dotyczy nie tylko tego problemu – chodzi również o to jak sprawnie poruszać się w obu tych komplementarnych światach [grafiki klasycznej i cyfrowej], tak aby nie tracąc swojej tożsamości mówić nadal własnym językiem, aby nie stwarzać jedynie pozorów komunikacji ale istotnie wypracować pewien model porozumienia. Kamil Kocurek jest twórcą niezwykle świadomym i odnosi sukcesy w kształtowaniu swojej drogi twórczej co odzwierciedla się w konsekwencji w działaniu i wypracowaniu własnego, indywidualnego języka plastycznego.

Potwierdzam, że Kamil Kocurek spełnia wymagania art. 13 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki [Dz. U. z 2017 r., poz. 1789 ze zm.] i tym samym popieram wniosek Kandydata o nadanie mu stopnia doktora w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki piękne.

prof. Błażej Ostoję Lniski

RECENZENT

Artysta w opisie swojej pracy doktorskiej poświęca sporo miejsca refleksjom na temat rozwoju w czasie klasycznych technik warsztatowych. Kamil Kocurek poddaje ocenie postępujące zjawisko cyfryzacji, analizuje skrupulatnie tendencje we współczesnej grafice artystycznej, ale też wybiega myślą w przyszłość, antycypuje wydarzenia i próbuje poszukać nowych dróg rozwoju wykorzystując zdobycze technologii współczesnego świata.

3 W pracach prezentowanych w ramach projektu doktoratu czuje się zarówno chęć fizycznego kontaktu z materia graficzną, jak również widać w nich mocne ukierunkowanie na problem transgresji. Chęć eksploracji obszaru twórczego jest połączona z dążeniem do zbudowania komunikacji z odbiorcą. Kamil Kocurek nie jest typem artysty, który zgodzi się na zwieszenie prac galeryjnej przestrzeni skazując odbiorcę na zawieszenie w estetycznej próżni. Jaka jest płaszczyzna porozumienia, którą usilnie usiłuje zbudować? W przypadku Kamila Kocurka odpowiedź na to pytanie nie jest taka oczywista, choćby z tak prostego powodu jak sam problem płaszczyzny. Ten młody twórca nie chce ograniczać się do dwóch wymiarów. Bardzo ważne jest dla niego wyjście poza mniej lub bardziej płaski świat odbitki graficznej. I wyraża się to choćby pozornie niewielkim geście polegającym na umiejscowieniu pracy graficznej na piance. Milimetry dzielące tradycyjną odbitkę od grubej pianki, wyrażają nie tylko w sposób symboliczny przejście do obiektu graficznego, ale też są rodzajem manifestu. Autor aranżuje prace w przestrzeni wystawienniczej angażując odbiorcę, dając mu możliwość interakcji. To napięcie między dwuwymiarowością tradycyjnej grafiki oraz przestrzennością świata cyfrowego oferującego nie tylko trzeci wymiar ale także całe bogactwo światów wirtualne i nieskończoność wirtualnych tożsamości wydaje się w równym stopniu zarówno fascynować Kamila Kocurka jak i odpychać. W projekcie doktorskim klasyczna grafika warsztatowa i cyfrowa koegzystują na zasadzie komplementarności.

Ten ukryty dualizm wyraża się w specyficznym modelowaniu przestrzeni – z wykorzystaniem zjawiska iluzji optycznej. Kamil Kocurek buduje przestrzeń ekspozycyjną i ustawia prace tak, aby wejść w interakcje z odbiorcą, a jednocześnie zmusić go do reakcji zwrotnej. W swoim projekcie zaprasza widza do wejścia w swój osobisty świat – pełen gier, zabaw i manipulacji. Ta potrzeba obustronnej komunikacji jest niezwykle ważna dla artysty. Transgresja wynika nie tyle z potrzeby kontroli materii, ale chęci jej przetransformowania, uwolnienia od ograniczeń i ciężaru wynikająca z fizycznego jej doświadczania tylko tu i teraz. Chodzi raczej o takie kształtowanie modelu komunikacji, który przy jednoczesnym zawieszeniu w świecie fizycznym potrafi przenieść odbiorcę do innego wymiaru, oferując mu przeżycie wykraczające daleko poza estetyczną kontemplację. Celem jest zweryfikowanie narzędzi poznania, dotarcie do czego prawdziwego, niezafałszowanego. To kryterium prawdy jest niezmiernie istotne dla całej twórczości Kamila Kocurka. Artysta wielokrotnie podejmuje wątek prawdziwości i realności stawiając je w opozycji do fikcji, iluzoryczności czy też fałszu. Te przeciwstawienia służą do budowania szeroko rozumianej komunikacji – w sensie czysto ludzkim (nawiązanie relacji] ale chodzi też szerzej o budowanie wiarygodnego, zakotwiczonego w świecie realnym przekazu.